

EXPRESSYIA

BATALII WYGRANEY

NAIASNIEYSZEGO CARA I. M.

Nád Rzeką Pronią pod Lefzнем Páná Seráfinowiczá, mil dwie od Propoylká.

Roku Pánskiego, 1708. Dniá 9 Pázdzierniká.

NAprzod General Lewenauft po dlugiey swoiey Pátynie w Czerei, gdy otrzymał ordynáns Krolá Szwedzkiego áby czym prędzey spiefzył do konjunkcyi: z onym mašierował naprzod ná Szklów, ze Szklówá dáley swoy Maršz prowadził ku Propoylku, CAR zaś lego Mošć dowiedziawšy się z Xiążęciem I. M. Meżykiem: wziáwšy Káwáleryi Tyšięcy Dziewięć, w Tropy zá nim szli, ktorzy uszykowawšy się nád Rzeką Pronią, pod Lefzнем, ordynował kilká Tyšięcy Káwáleryi podkáć Maršz Moškiewski w Borze, ále nie dlugo tám báwiąc zá nástąpieniem Káwáleryi Moškiewskiej rezolutnie stawáiaćey, reiterádę uczynili do swoich Szykow. Káwálerya zaś Moškiewska áwánšowała zwyczajnym orderem. Vderzyli się o godzinie wtorey z pošudniá, bijąc się równym šczęściem przez kilká godzin. Tandem w poš Bátálij przybył General Báwer z trzemá Regimentámi Káwáleryi instantaneè áwánšuiąc, y ták Bog pošczęścił że przełamáli. Bo przełamawšy Szwedzkie szyki, naprzod Piechotá Szwedzka kroku nie ustápiwšy, wšytku poległá ná plácu; że tylko Chorągwie wetchnione zostály. Káwáleryi Szwedzkiej lubo sílá ná Plácu poległo, resztę ich salwowáła noc ciemna, y ták się zamieszáli, że w nócy náydowáli między sobá Szwedów Moškwá, y szpadámi kłoli, á gdy Woysko Moškiewskie Plác otrzy-máło, y cáły Oboz Szwedzki, názáiutrz Taborý Szwedzkie zábráli. Sam zaś General Lewenauft, będąc w rękę postrzelony, resztę Káwáleryi postrzeláney zebrawšy, názáiutrz umykał do Propoylká. Gonił go General Fluk, nápedziwšy w Propoylko, wziął go áwánšowác, który stoiąc przy Cerkwi w Rynku, tám się chćiał opponowác: á gdy nie mogli wytrzymác, do Akordu mieli się, tandem pošłał I. M. P. General Fluk Pułkowniká jednego do Akordu, y dwiešćie Gránátyerow, supponuiąc że z dziála Akord, gdy przyácháli do nich, nie czyniác Akordu, poczęli strzelác, gdzie dwóch Gránátyerow zábito, kilkunástu postrze-Jono, General Fluk instantaneè poczał áwánšowác, zádnego wiécy nie dáiac kwáteru, ktorzy nie wytrzymawšy, w ućieczkę się událi, w Rzekę tłumem się rzucili, w Sofz, tám nád Rzeką Dziewięć set ich ubito, utonęło nie máło. Sá-mego Generálá Lewenauftá w poš postrzelono w Rzece powtornie, bárzo tedy z niewielká kwotá przepłynáwšy, ućiekał do Krolá Szwedzkiego, nád dwá Ty-šiacá z sobá nie miał, y to zránionemi. Z támtey tedy strony Rzeki, potkał go Fázman Moškiewski Bregádier z Regimentem swoim jednym, uderzywšy ná niego z pięć set ludzi utrácił; z Resztá ludzi ućiekał do Krolá Szwedzkiego, kto-ry się náydował o mil pietnášćie, w pogoń zá nim Fázman szedł.

Woyská wšyftkiego Szwedzkiego przy Generale Lewenauftcie było: Dzie-więć Regimentow Piefzych, siedm Regimentow Káwáleryi, y Szkwádrónow-trzy, wšyftkiego się Woyská ráchowáło Tyšięcy szefnášćie effectivé, żywcem wzięto dwá Tyšiacá, siedm set, oprócz Pułkownikow, Officierow, co po tym separatim wypisze się. Codziennie jednák po stu, po dwiešćie Niewolniká do Obozu Moškiewskiego prowadzono z błot, lášow. General Štákieberk ná plá-cu zginał, Pułkownik Rožen wzięty, Chorągwi wzięto czterdziešći y siedm Pie-szych, Kornerow dziešćie, ofobliwie po lášach iešcze znáydowano. Armáty goštało się sztuk szefnášćie, Wozow ošm tyšięcy, cztery tyšiacie kowánych, po koni cztery, w tych Wozách ná trzy Miešiacie prowiantow było, dla cáłego Woyská Szwedzkiego, chlebowego y pieniężnego. Znáydowáli wié-šey iešcze było; Prochow y kul, co gdyby šukkurs przyšedł, pewnie przez

Dwa Miejsca mogliby się tą Ammunicyą bronić. Bydła sztuk cztery tysiące wzięto, to wszystko z Xięstwá Zmudzkiego, Kurlándyi wybrane wozy y prowianty były. Polka tylko jedná Chorągiew była y to Wołoska, Páná Budego famego Rotmistrzá wzięto, ludzie pouciekali. Teyże Bátalij wzięto I. M. P. Podbereskiego, Syná I. M. P. Márzfálká Vpickiego, który w Szwedzkim Woysku służył, ná trzeci dzień Bátalij Chłopi támečni co nicmiará Szwedow przyprawdzáli do CARA I. M. z Láfa, zá káždego Szwedá CAR I. M. chłopom kazal dawać po pięć Kubłów, ná Szwedách bárwy nowe były, ktoremi sześć Regimentow CAR I. M. w Szwedzką ubrał bárwę y w wszelkim munderunku Szwedzkim: inne zaś *cefferunt in praedam*.

Tę tedy Wiktoryą *non Nomini suo*, lubo sam CAR I. M. odważnie stawał, swoich ludzi ánimuiąc w Bátalij z Xiążęciem I. M. Mezykiem, y Generałami, ále Bolkiemu to przypisawszy dziełu, że *dextera Domini fecit virtutem*, bo nie było więcej Moskwy nád dwánaście Tyśięcy, zginęło ná plácu Tyśięć pięć set, postrzelonych dwa Tyśięćá siedm set, innych Officierow registr się nádészle. Generála Baurá z kárteczá postrzelono, nos y gębę mu w poś wyrwało, temu nie tuszá życia. Xiążęciá I. M. Dármfztádá także z kárteczá w rękę lewą, którą upiłować muszá. Generála Alártá syn ná plácu zginął.

Tę tedy Pan Bog dał Wiktoryą, y drugą zaraz kómmunikuie, co pod Bychowem otrzymano: Tám Pan Chmárá we dwudziestu Chorągwi przypadzły pod Bychow, ná niespodzianych tráfiwszy Kozakow rozgromił onych, ze czteryłta wyciął, y sam się reiterował do Bychowá o pułtory mile, *canens triumphum* będąc ubezpieczony, tą wiktoryą: Kozacy dowiedziawszy się, że się tu roskoczował o pułtory mile, z Bychowá wyšli, piechotę Moskiewiká pokoniwszy, ná pádli w nocy ná Páná Chmárę, gdzie ná sześćset trupá położyli, sto ósmdzieśiat żywcem wzięto, y Chorągwi cztery, sam Chmárá ledwie się ućieczką salwował.

Krol Szwedzki iuz był o mil dwie od Stárodubá; ále powziąwszy wiadomość o przegráney Lewenauftá, reiterował się ná zad mil siedm do Poczopowá, tądże ná koło onego, Woyská CARA I. M. stoiá, tylko o milę, o pułtory mile, iáko to I. M. P. Szeremet ze wszystkimi Piechotámi front trzyma. I. M. P. Golc Felt Márzfálek, także z Káwáleryá I. M. P. Generał Inflánt z siedmiá Tyśięcy w Stárodubie famym stoi, I. M. Pan Mázepá zá Stárodubem we dwudziestu Tyśięcy Kozakow y Drágoniey stoi, dosyć że się wynikáć ludziom Szwedzkim nie dáją, áni furázu żadnego nie pozwaláją. Głód wielki y chorobá, nie ma więcej Krol Szwedzki Woyská nád dwádzieściá cztery Tyśięce, z których sześć Tyśięcy jest bárdzo chorych, co ich ieden tylko cień, náwet Officierowie Szwedzcy do Woyská Moskiewskiego ućiekáją, u których w kieszeniách náyduią żyto práżone, co miásto chlebá iedli.

Tym tráktém ktorym Krol Szwedzki máfzyerował do Stárodubá, to ná mil dźiesięć pułczá zásieczono, co nie podobna przy takich błotách, láfách, áby ná zad támtędy był powrot; cále podobno tąd dokonáją resztę Woyská Szwedzkiego, *partim Armis, partim famæ*, y przypiszá onym:

Ultima fata tui disces nunc Suecia belli.

Komput Regimentow Szwedzkich, Piezzych y Konnych, pod Kommendá Iego Mości Páná Generála Levenhauftá będących.

Regimentá Konne Rájtárskie.

Pułkownika Rozená. Pułkownika Birkufaná. Pułkownika Ensfelta.

Drágonie.

Generála Majorá Szlypenbáchá. Pułkownika Venersztelá. Pułkownika Szreyterfeltá.

Szwádrony.

Oberzterleytnántá Brandá. Oberzterleytnántá Cegiená.

Piechorne.

Generála Levenhauftá. Generála Majorá Szakielberká. Hirotá. Wángielá. Graffa de la Gárdia. Pułkownika Banirá. Pułkownika Fitingofa.

Bátalionow.

Pułkownika Wadenfeltá. Pułkownika Leoná. Pułkownika S...